

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 1 - 40

«БЕКІТЕМІН»

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ
ұлттық өнер академиясы қабылдау
комиссиясының төрағасы

 А. Жүдебаев
(2025 жылғы « 30 » « 04 » № 10
Ғылыми кеңес хаттамасы)

**6B02190 «ДИЗАЙН» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
БОЙЫНША 2025-2026 ОҚУ ЖЫЛЫНА
ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ
ЕМТИХАНДАРДЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы, 2025 ж.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 2 - 40

Құрастырушы:

Төлеген А.Т., Молдабеков М.Б. «Дизайн» кафедрасының оқытушылары

«Дизайн» кафедрасының мәжілісінде талқыланып, ұсынылды

« 04 » 04 2025 жыл № 9 хаттама

«Дизайн» кафедрасының
меңгерушісі

_____ К. С. Кошенов

«Кескіндеме, мүсін және дизайн» факультетінің оқу-әдістемелік бюросында
мақұлданған

« 23 » 04 2025 жыл. № 9 хаттама

Факультеттің АСК төрайымы

_____ Б. Н. Байділда

КЕЛІСІЛДІ:

«Кескіндеме, мүсін және дизайн»
факультетінің деканы

_____ Б. Н. Байділда

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет. 3 - 40

6B02190 «ДИЗАЙН» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

СӘУЛЕТТІК ДИЗАЙН

Дизайн заманауи көркем-жобалық қызмет есебінде ең талапты сұраныстағы мамандықтың түрі болып табылады. Дизайндың арқасында заттық-кеңістіктік ортаның көптеген объектілері әлдеқайда мәнерлі, эстетикалық ұйымдастырылған және функционалдық түрде мақсатқа сай болып шығады. Дизайн бағыттары көп түрлі және адамдар өмірі мен қызметінің әрқилы жақтарын іске асыруға жауапты.

Сәулеттік дизайн, интерьерлік заттық-кеңістіктік ортаны ұйымдастыру қызметі бола отырып, әр адамның өмірлік-қызметтік процестерінің «ұйымдастырушысы» түрінде өзін көрсете алады. Осыған байланысты сәулеттік орта дизайны ең өзекті, келешекті және барлық бағытта дамып бара жатқан дизайн бағыты болып табылады.

1. Емтихан өткізудің мақсаты мен міндеттер

Қабылдау емтихандарының мақсаты абитуриенттердің көркем көзқарасын ашатын олардың ортаның өмірі объектілері және заттық-кеңістіктік композицияларды бейнелеу бойынша білім деңгейі мен практикалық машықтарын анықтау. Сонымен қатар, болашақ талапкерлердің дизайн саласында оқуға дайындығы деңгейін анықтау қажеттігі.

Қабылдау емтиханының **міндеттері**:

- түсушінің көркем-кәсіби қызметтің белгілі түрлерін орындауға практикалық дайындығының деңгейін анықтау;
- абитуриенттерде кеңістікті көркем ұйымдастыруды, композициялық мәселелерді шешімдеуді, түс, жарық-көлеңке және реңді көрсетуді, интерьерлік және экстерьерлік орта объектілерінің пішіндерін құруды меңгерген деңгейін анықтау;
- эстетикалық талғамын, түсті, пішінді, интерьер бөліктерінің пропорциялары мен қатынастарын сезінуін, және тағы да бейнелік шығармашылық ойламы мен фантазиясын анықтау;
- абитуриенттің дайындығы деңгейін және дайындық бағытына сай пәндік саладағы біліміне, шеберлігі мен машықтарына қойылатын талаптарға сәйкестігін анықтау.

2. Шығармашылық емтихандар

«Дизайн» мамандығына түсушілер үшін, мамандандыруына қатыссыз, жоғарыдағы білімдерін, шеберліктері мен машықтарын анықтауға бағытталған екі шығармашылық емтихан жүргізіледі. Бірінші шығармашылық емтихан екі пәнді – «Сурет» және «Кескіндеме» - біріктіреді, олар жеке өткізіледі, бірақ бір

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 4 - 40

баға қойылады. «Сурет» және «Кескіндеме» бойынша талаптар мен бейнелеу объектілері дизайнның барлық мамандандырулары үшін бірдей. Шығармашылық емтиханның екінші түрі «Композиция» тұрғын интерьердің көлемдік-кеңістіктік жасалымы бойынша тапсырма орындауды қарастырған. Сонымен, абитуриент тапсыратын емтихандар:

1. **Сурет** – классикалық сәулеттік ордер элементтері бар натюрмортты бейнелеу (6 сағат)
Кескіндеме – геометриялық пішіндері бар натюрмортты бейнелеу (6 сағат);
2. **Композиция** – тұрғын интерьердің көлемдік-кеңістіктік композициясын жасау (6 сағат);

«Сурет» емтиханына қойылатын талаптар:

Тапсырма: классикалық сәулеттік ордер элементтері бар натюрморт (6 сағат)

Талаптар:

- натюрморттың барлық бөліктерінің паракта (форматта) сауатты компоновкалануы (үйлесімделуі);
- конструкциялық құрылымы және пропорциялардың дәлдігі;
- объект пішінінің көлемдік-пластикалық көрсетілуі;
- негізгі реңдік қатынастардың сауатты көрсетілуі және бөлшектеу (деталировка) деңгейі;
- жұмыстың толықтылығы (бітірілгені).

Шешім: монохромдық (біртүсті)

Материал: 40х60 см ватман қағазы, әртүрлі жұмсақтықтағы-қаттылықтағы қарындаштар, өшіргіш.

«Кескіндеме» емтиханына қойылатын талаптар

Тапсырма: геометриялық пішіндер бар натюрморт (6 сағат)

Талаптар:

- натюрморттың барлық бөліктерінің паракта (форматта) сауатты компоновкалануы (үйлесімделуі);
- конструкциялық құрылымы және натюрморттың барлық элементтерінің пропорцияларының дәлдігі;
- натюрморттың көлемін, тереңдігін және кеңістігін көрсетуі;
- негізгі реңдік пен колористикалық қатынастардың сауатты көрсетілуі және бөлшектеу (деталировка) деңгейі;
- жұмыстың толықтылығы (бітірілгені).

Шешім: полихромдық (көптүсті)

Материал: 40х60 см ватман қағазы, акрил, акварель, қылқаламдар, суға арналған құты, палитра.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 5 - 40

«Композиция» емтиханына қойылатын талаптар

Тапсырма: тұрғын интерьердің көлемдік-кеңістіктік композициясын жасау
(6 сағат, максимум балл - 45)

Талаптар:

- берілген тақырыпқа сәйкестігі, тақырыпты ашуға шығармашылық көзқарас;
- композициялық әсерлеу құралдарын (масштабтық, тұтастығы, негізгісі-екіншісі, симметрия-асимметрия, метр-ритм, статика-динамика, контраст-нюанс) қолдану арқылы сауатты композициялық шешімделуі (қоршау жазықтықтарын бөлшектеу, деңгейлер айырмашылықтары, негізгі көлемді бөлектеп көрсету, композициялық орталықты шығару және т. с. с.);
- бар композицияның (интерьерлік кеңістіктің) көркем әсерлілігі, гармониялылығы және эстетикасы;
- графикалық техникаларды, материалдар мен сызу аспаптарын меңгеруі;
- кеңістік тереңдігін, пішін көлемін, жарықты, орта объектісінің көлеңкесі мен рефлекстерін көрсету шеберлігі;
- жұмыстың толықтылығы (бітірілгені).

Шешім: полихромдық (көптүсті)

Материал: 40х60 см ватман қағазы, сызу аспаптары (сызғыш, циркуль, транспортир, үшбұрыш), гуашь, акварель, қылқаламдар, суға арналған құты, палитра, графит және түсті қарындаштар, өшіргіш, маркерлер.

Қабылдау емтихандарына абитуриент тапсырмаларды орындауға арналған планшет, қарындаштар, бояулар және басқа да қажетті материалдарды алып келеді. Мөр қойылған ватманды академия береді, абитуриент қаласа сәйкес мөлшерлі ватман тартылған планшет алып келуіне болады. Емтиханға кіргізгенде оның беті жағына қабылдау комиссиясы мөр басады.

Абитуриентке емтихандық жұмысқа қол қоюға, қандай бір белгі жасауға тиым қойылған.

3. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

- сурет бойынша

1. Ли Н.Г. Оқу академиялық сурет негіздері / Николай Геннадьевич Ли.- М.: Эксмо, 2018.- 480 б.
2. Могилевцев В.А. Сурет негіздері. Оқу құралы. - СПб.: 2007
3. Макарова М.Н. Сурет және перспектива: Теория және практика. Оқу құралы / - М: Академический Проект, 2016.- 382 б.
4. Беляева, С.Е. Бейнелеу өнер негіздері және көркем жобалау: оқулық / С.Е. Беляева.- М: Академия, 2015.- 208 б.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 6 - 40

- кескіндеме бойынша

1. Могилевцев В.А. Көркемсурет негіздері. Оқу құралы. - СПб.: 2012
2. Дж.Аристид. Классикалық көркемсурет негіздері. Көркем шеберхананың техникасы мен тәсілдері. - М.: Манн, Иванв и Фербер, 2017
3. Хэйнс.Д. Ережесіз акварель. Техникалар, эксперименттер, практикалық кеңестер. М.: Манн, Иванв и Фербер, 2018
4. Марин К. Қылқаламсыз бірде-бір күн. М.: Манн, Иванв и Фербер, 2016
5. Уайт М. Акварельмен портрет пен дене бітім. М.: Манн, Иванв и Фербер, 2019

- композиция бойынша

1. Аллен Джон. Дизайнерлер мен сәулетшілер үшін базалық геометриялық пішіндер. – СПб.: 2016.
2. Брызгов Н. В., Воронежцев С. В., Логинов В. Б. Жобалық графика практикум. Арнайы «Дизайн». М.: - 2017. – 156 с.
3. Устин В. Б. Дизайндағы композиция. Дизайнерлік шығармашылықтағы көркем-композициялық пішін жасау әдістемелік негізі: Оқу құралы. М.: АСТ-Астрель, 2008 – 239 с.
4. Максимов О.Г. Сәулеттік шығармашылықтағы сурет. М., Архитектура С, 2012
5. Бочкарева А.Г. Интерьер колористикасы. М., Архитектура-С, 2015
6. Ефимов А.В. и др. Сәулеттік орта дизайны. М., Архитектура-С, 2015

**4. «СУРЕТ» пәні бойынша шығармашылық емтихандарды
бағалау критерийлері**

*(сурет пен кескіндеме бойынша баллдар қосылып,
ең жоғарғы 50 баллды құрайды)*

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
24-25	Өте жақсы (5)	- жұмыс жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) сауатты және дұрыс орналастырылуы; - конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуі;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет. 7 - 40

		- пішіннің реңкте егжей-тегжейлі пысықталуы; - біткен жұмыс.
22-23	Өте жақсы (5-)	- жұмыс әжептәуір жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы; - конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жартылай біткен жұмыс.
19-21	Жақсы (4+)	- жұмыс жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорциялары толық сақталмаған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін толық берілмеген (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жұмыс бітуін талап етеді.
16-18	Жақсы (4)	- жұмыс жақсы деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорцияларында бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін толық берілмеген (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 8 - 40

		- пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жұмыс бітуін талап етеді.
13-15	Жақсы (4-)	- жұмыс орта деңгейден төмен сапада орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорцияларында анық бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін толық берілмеген (ұқсастық бұрмаланған); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жұмыс бітуін талап етеді.
10-12	Қанағаттанарлық (3+)	- жұмыс қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорцияларында анық бұрмалаулар бар; - натюрморт объектілерінің пропорциялары сақталмаған; - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы бітпеген; - жұмыстың бітуіне бірталай уақыт керек.
7-9	Қанағаттанарлық (3)	- жұмыс орташа қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) орналастырылуында өрескел бұзушылықтар бар; - натюрморт пішіндерінің құрылымы мен пропорциясы бұзылған;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 9 - 40

		- натюрморт заттарының сипаттық белгілерін көрсетілмеген (ұқсастық анық бұрмаланған); - жарық-көлеңкелі моделденуі шешілмеген; - натюрморт заттарының реңктері шешілмеген; - жұмыс бітпеген.
5-6	Қанағаттанарлық (3-)	- жұмыс төменгі қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) орналастырылуында өрескел бұзушылықтар бар; - натюрморт объектілерінің құрылымы мүлдем жасалмаған, пропорциясы жоқ; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін көрсетілмеген (ұқсастық анық бұрмаланған); - жарық-көлеңкелі моделденуі мүлдем шешілмеген; - натюрморт заттарының реңктері мүлдем шешілмеген; - жұмыс бітпеген.
0-2	Қанағаттанарлықсыз (2)	қойылған міндеттердің ешқайсысын орындамаған кезде

«КЕСКІНДЕМЕ» пәні бойынша
*(сурет пен кескіндеме бойынша баллдар қосылып,
ең жоғарғы 50 баллды құрайды)*

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
24-25	Өте жақсы (5)	- жұмыс жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) сауатты және дұрыс орналастырылуы; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы);

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ
АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ**

Бағдарлама
Нормативтік құжат түрі

Пр 017-11.06-2025

30.04.2025ж.

Бет. 10 - 40

		- суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуі; - пішіннің реңкте егжей-тегжейлі пысықталуы; - толық біткен жұмыс.
22-23	Өте жақсы (5-)	- жұмыс орта жоғарғы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) орта деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте егжей-тегжейлі пысықталуы бітпеген; - біткен жұмыс.
19-21	Жақсы (4+)	- жұмыс жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы жеткіліксіз; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы және пропорциялары жеткіліксіз деңгейде көрсетілген; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте пысықталуы жеткіліксіз деңгейде; - жұмыс аяқталуды талап етеді.
16-18	Жақсы (4)	- жұмыс жеткілікті жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы жеткіліксіз;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет. 11 - 40

		- натюрморт заттары конструктивті құрылымы мен пропорцияларында кейбір бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы жеткіліксіз деңгейде; - жұмыс аяқталуды талап етеді.
13-15	Жаксы (4-)	- жұмыс жеткіліксіз жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында анық бұрмалаулары бар; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы мен пропорцияларында кейбір бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз төмен деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы төменгі деңгейде; - жұмыс аяқталуды талап етеді.
10-12	Қанағаттанарлық (3+)	- жұмыс қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында анық бұрмалаулары бар; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы мен пропорцияларында анық бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз төмен деңгейде;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 12 - 40

		- суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы өте төменгі деңгейде; - жұмыс аяқталуына бірталай уақыт талап етеді.
7-9	Қанағаттанарлық (3)	- жұмыс төмен қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында өрескел бұрмалаулары бар; - натюрморт заттарының құрылымы бұзылған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) төменгі деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде өрескел бұрмалаулар бар; - жұмыс аяқталмаған.
5-6	Қанағаттанарлық (3-)	- жұмыс қанағаттанарлықсыз деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында өрескел бұрмалаулары бар; - объектілер пішіні мүлдем құрастырылмаған; - объектілер пропорциясы мүлдем сақталмаған; - натюрморт заттарының тән сипаттары көрсетілмеген; - түстік және жарық-көлеңкелі моделденуі шешілмеген; - жұмыс аяқталмаған.
0-2	Қанағаттанарлықсыз (2)	қойылған міндеттердің ешқайсысын орындамаған кезде

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 13 - 40

**«Сәулеттік дизайн» мамандандыруының
«КОМПОЗИЦИЯ» пәні бойынша**

(композиция пәні бойынша максималды 50 баллды құрайды)

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
45-50	Өте жақсы (5)	- жұмыс жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - интерьер кеңістігі мен оның детальдарының сауатты және дұрыс құрылымы; - пішін көлемі мен кеңістік тереңдігін көрсету; - интерьердің түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жоғарғы деңгейде; - ішкі орта дизайны креативті және көркемдік шешімі; - толық біткен жұмыс.
39-44	Өте жақсы (5-)	- жұмыс орта жоғарғы көркемдік деңгейде орындалған; - интерьер кеңістігі мен оның кейбір детальдарының сауатты және дұрыс құрылымы; - пішін көлемі мен кеңістік тереңдігін көрсету; - интерьердің түс пен жарық-көлеңкелі шешімі орта жоғарғы деңгейде; - ішкі орта дизайны креативті, бірақ аз көркемді; - біткен жұмыс.
34-38	Жақсы (4+)	- жұмыс жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - интерьер кеңістігі мен оның кейбір детальдарының дұрыс құрылымы; - кеңістіктің тереңдігі көрсетілген, бірақ пішін көлемі дұрыс көрсетілмеген; - интерьердің түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жақсы деңгейде; - ішкі орта дизайны көркемді шешілген; - біткен жұмыс.
30-33	Жақсы (4)	- жұмыс жақсы көркемдік деңгейде орындалған;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 14 - 40

		- интерьер кеңістігі мен оның кейбір детальдарының жеткілікті орта деңгейде құрыстырылған; - кеңістіктің тереңдігі мен пішін көлемі жеткіліксіз көрсетілген; - интерьердің түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жақсы деңгейде; - ішкі орта дизайны жалпылама шешілген; - жұмыс бітіруді талап етеді.
24-29	Жақсы (4-)	- жұмыс орташа жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - интерьер кеңістігі мен оның кейбір детальдарының жеткіліксіз дұрыс деңгейде құрыстырылған; - кеңістіктің тереңдігі мен пішін көлемі жеткіліксіз көрсетілген; - интерьердің түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жеткіліксіз жақсы деңгейде; - ішкі орта дизайны жалпылама және азқызықты шешілген; - жұмыс бітіруді талап етеді.
18-23	Қанағаттанарлық (3+)	- жұмыс қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - интерьер кеңістігі мен оның детальдарын құрастыру элементтері жоқ; - кеңістіктің тереңдігі мен пішіннің көлемін көрсететін элементтері жоқ; - интерьердің түс пен жарық-көлеңкелі шешімі қанағаттанарлық деңгейде; - ішкі орта дизайны жалпылама және азқызықты шешілген; - жұмыс бітіру үшін көп уақыт талап етеді.
12-17	Қанағаттанарлық (3)	- жұмыс орта қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - интерьер кеңістігін құрастыру элементтері мен детальдары жоқ; - кеңістіктің тереңдігі мен пішіннің көлемін көрсететін элементтері жоқ; - интерьердің түс пен жарық-көлеңкелі шешімі орта қанағаттанарлық деңгейде;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 15 - 40

		- ішкі орта дизайны азқызықты шешілген; - жұмыс бітіру үшін көп уақыт талап етеді
5-11	Қанағаттанарлық (3-)	- жұмыс төменгі деңгейде орындалған; - интерьер кеңістігін құрастыру элементтері мен детальдары жоқ; - кеңістіктің тереңдігі мен пішіннің көлемін көрсететін элементтері мүлдем жоқ; - интерьердің түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жоқ; - ішкі орта дизайны қызықсыз шешілген; - жұмыс мүлдем аяқталмаған.
0-4	Қанағаттанарлықсыз (2)	қойылған міндеттердің ешқайсысын орындамаған кезде

ГРАФИКАЛЫҚ ДИЗАЙН

Дизайн заманауи көркем-жобалық қызмет есебінде ең талапты сұраныстағы мамандықтың түрі болып табылады. Дизайндың арқасында заттық-кеңістіктік ортаның көптеген объектілері әлдеқайда мәнерлі, эстетикалық ұйымдастырылған және функционалдық түрде мақсатқа сай болып шығады. Дизайн бағыттары көп түрлі және адамдар өмірі мен қызметінің әрқилы жақтарын іске асыруға жауапты.

Графикалық дизайн – бұл өнімдердің көптеген түрлері туралы жалпы түсінік қалыптастыратын визуальдық қатынастың негізгі құралы. Плакаттар мен кеңформатты бейнелер тұтынушылардың санасына ең белсенді әсер ететін топқа кіреді, фирмалық стильдер мен брендтердің жасалымы сатып алу қабілетін белсендіре түседі, сондықтан нарыққа тауарды жылдам жүргізіп, сосын қаптамалар мен web–дизайндың жасалымы, міне осылардың барлығы графикалық дизайнның ешқашан өзінің өзектілігін жоғалтпайтын объектілері болып табылады.

1. Емтихан өткізудің мақсаты мен міндеттер

Қабылдау емтихандарының мақсаты абитуриенттердің көркем көзқарасын ашатын олардың ортаның өмірі объектілері және заттық-кеңістіктік композицияларды бейнелеу бойынша білім деңгейі мен практикалық машықтарын анықтау. Сонымен қатар, болашақ талапкерлердің дизайн саласында оқуға дайындығы деңгейін анықтау қажеттігі.

Қабылдау емтиханының **міндеттері:**

- түсушінің көркем-кәсіби қызметтің белгілі түрлерін орындауға практикалық дайындығының деңгейін анықтау;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 16 - 40

- абитуриенттерде кеңістікті көркем ұйымдастыруды, композициялық мәселелерді шешімдеуді, түс, жарық-көлеңке және реңді көрсетуді, интерьерлік және экстерьерлік орта объектілерінің пішіндерін құруды меңгерген деңгейін анықтау;
- эстетикалық талғамын, түсті, пішінді, интерьер бөліктерінің пропорциялары мен қатынастарын сезінуін, және тағы да бейнелік шығармашылық ойламы мен фантазиясын анықтау;
- абитуриенттің дайындығы деңгейін және дайындық бағытына сай пәндік саладағы біліміне, шеберлігі мен машықтарына қойылатын талаптарға сәйкестігін анықтау.

2. Шығармашылық емтихандар

«Дизайн» мамандығына түсушілер үшін, мамандандыруына қатыссыз, жоғарыдағы білімдерін, шеберліктері мен машықтарын анықтауға бағытталған екі шығармашылық емтихан жүргізіледі. Бірінші шығармашылық емтихан екі пәнді – «Сурет» және «Кескіндеме» - біріктіреді, олар жеке өткізіледі, бірақ бір баға қойылады. «Сурет» және «Кескіндеме» бойынша талаптар мен бейнелеу объектілері дизайнның барлық мамандандырулары үшін бірдей. Шығармашылық емтиханның екінші түрі «Композиция» тұрғын интерьердің көлемдік-кеңістіктік жасалымы бойынша тапсырма орындауды қарастырған. Сонымен, абитуриент тапсыратын емтихандар:

1. **Сурет** – классикалық сәулеттік ордер элементтері бар натюрмортты бейнелеу (6 сағат),
Кескіндеме – геометриялық пішіндері бар натюрмортты бейнелеу (6 сағат);
2. **Композиция** – графикалық элементтері қосылған шрифтік композиция жасау (6 сағат);

«Сурет» емтиханына қойылатын талаптар:

Тапсырма: классикалық сәулеттік ордер элементтері бар натюрморт (6 сағат)

Талаптар:

- натюрморттың барлық бөліктерінің паракта (форматта) сауатты компоновкалануы (үйлесімделуі);
- конструкциялық құрылымы және пропорциялардың дәлдігі;
- объект пішінінің көлемдік-пластикалық көрсетілуі;
- негізгі реңдік қатынастардың сауатты көрсетілуі және бөлшектеу (деталировка) деңгейі;
- жұмыстың толықтылығы (бітірілгені).

Шешім: монохромдық (біртүсті)

Материал: 40x60 см ватман қағазы, әртүрлі жұмсақтықтағы-қаттылықтағы қарындаштар, өшіргіш.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 17 - 40

«Кескіндеме» емтиханына қойылатын талаптар

Тапсырма: геометриялық пішіндер бар натюрморт (6 сағат)

Талаптар:

- натюрморттың барлық бөліктерінің паракта (форматта) сауатты компоновкалануы (үйлесімделуі);
- конструкциялық құрылымы және натюрморттың барлық элементтерінің пропорцияларының дәлдігі;
- натюрморттың көлемін, тереңдігін және кеңістігін көрсетуі;
- негізгі реңдік пен колористикалық қатынастардың сауатты көрсетілуі және бөлшектеу (деталировка) деңгейі;
- жұмыстың толықтылығы (бітірілгені).

Шешім: полихромдық (көптүсті)

Материал: 40х60 см ватман қағазы, акрил, акварель, қылқаламдар, суға арналған құты, палитра.

«Композиция» емтиханына қойылатын талаптар:

Тапсырма: графикалық элементтері қосылған шрифтік композиция жасау (6 сағат, максималды балл – 45).

Талаптар:

- берілген тақырыпқа сәйкестігі, тақырыпты ашуға шығармашылық көзқарас;
- композициялық әсерлеу құралдарын (масштабтық, тұтастығы, негізгісі-екіншісі, симметрия-асимметрия, метр-ритм, статика-динамика, контраст-нюанс) қолдану арқылы сауатты композициялық шешімделуі;
- көркем әсерлілігі, қаріптер мен графиканың композициялық үйлесімділігі, гармониялығы мен эстетикасы көрсете беру;
- графикалық техникаларды және материалдарды меңгеруі;
- дизайнерлік ой мен қаріптердің оқылуын көрсете білуі;
- жұмыстың толықтылығы (бітірілгені).

Шешім: полихромдық (көптүсті)

Материал: 40х60 см ватман қағазы, сызу аспаптары (сызғыш, циркуль, транспортир, үшбұрыш), гуашь, акварель, қылқаламдар, суға арналған құты, палитра, графит және түсті қарындаштар, өшіргіш, маркерлер.

Қабылдау емтихандарына абитуриент тапсырмаларды орындауға арналған планшет, қарындаштар, бояулар және басқа да қажетті материалдарды алып келеді. Мөр қойылған ватманды академия береді, абитуриент қаласа сәйкес мөлшерлі ватман тартылған планшет алып келуіне болады. Емтиханға кіргізгенде оның беті жағына қабылдау комиссиясы мөр басады.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет. 18 - 40

Абитуриентке емтихандық жұмысқа қол қоюға, қандай бір белгі жасауға тиым қойылған.

3. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

- сурет бойынша

1. Ли Н.Г. Оқу академиялық сурет негіздері / Николай Геннадьевич Ли.- М.: Эксмо, 2018.- 480 б.
2. Могилевцев В.А. Сурет негіздері. Оқу құралы. - СПб., 2007
3. Макарова М.Н. Сурет және перспектива: Теория және практика. Оқу құралы / - М: Академический Проект, 2016.- 382 б.
4. Беляева, С.Е. Бейнелеу өнер негіздері және көркем жобалау: оқулық / С.Е. Беляева.- М: Академия, 2015.- 208 б.

- кескіндеме бойынша

1. Могилевцев В.А. Көркемсурет негіздері. Оқу құралы. - СПб., 2012
2. Дж.Аристид. Классикалық көркемсурет негіздері. Көркем шеберхананың техникасы мен тәсілдері. - М.: Манн, Иванв и Фербер, 2017
3. Хэйнс.Д. Ережесіз акварель. Техникалар, эксперименттер, практикалық кеңестер. М.: Манн, Иванв и Фербер, 2018
4. Марин К. Қылқаламсыз бірде-бір күн. М.: Манн, Иванв и Фербер, 2016
5. Уайт М. Акварельмен портрет пен дене бітім. М.: Манн, Иванв и Фербер, 2019

- композиция бойынша

1. Брызгов Н. В., Вороневцев С. В., Логинов В. Б. Жобалық графика практикум. Арнайы «Дизайн». М.: - 2017. – 156 б.
2. Устин В. Б. Дизайндағы композиция. Дизайн шығармашылығындағы композициялық-шығармашылық пішін жасау әдістемелік негіз: Оқу құралы. М.: АСТ-Астрель, 2008 – 239 б.
3. Уэйншенк С. 100 негізгі дизайн принциптері. СПб и др.: Питер, 2012. – 270 б.
4. Б. Гарднер. Logolounge. Әлемнің жетекші дизайнерлердің жасаған 2000 жұмысы. - М., Рип-Холдинг. 2006. – 190 б.
5. Шарлотта и Питер Фиелл. Дизайн энциклопедиясы. Концепциялар, материалдар, стильдер. – М.: АСТ-Астрель, 2010
6. Дизайн элементтері. Ренессанстан постмодернға дейінгі дизайн мен стиль элементтерінің дамуы. /Райли Н. редакторлығымен – М.: «Магма», 2013. – 544 б.
7. Дизайн эволюциясы. Теориядан практикаға. / Тимоти Самара, Лорел Сэвиль. – М.: «РИП-Холдинг», 2009. – 272 б.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет. 19 - 40

4. «СУРЕТ» пәні бойынша шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

*(сурет пен кескіндеме бойынша баллдар қосылып,
ең жоғарғы 50 баллды құрайды)*

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
24-25	Өте жақсы (5)	- жұмыс жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) сауатты және дұрыс орналастырылуы; - конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуі; - пішіннің реңкте егжей-тегжейлі пысықталуы; - біткен жұмыс.
22-23	Өте жақсы (5-)	- жұмыс әжептәуір жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы; - конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жартылай біткен жұмыс.
19-21	Жақсы (4+)	- жұмыс жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорциялары толық сақталмаған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін толық берілмеген (ұқсастығы);

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 20 - 40

		- суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жұмыс бітуін талап етеді.
16-18	Жақсы (4)	- жұмыс жақсы деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорцияларында бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін толық берілмеген (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жұмыс бітуін талап етеді.
13-15	Жақсы (4-)	- жұмыс орта деңгейден төмен сапада орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорцияларында анық бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін толық берілмеген (ұқсастық бұрмаланған); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жұмыс бітуін талап етеді.
10-12	Қанағаттанарлық (3+)	- жұмыс қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорцияларында анық бұрмалаулар бар; - натюрморт объектілерінің пропорциялары сақталмаған; - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 21 - 40

		- пішіннің реңкте пысықталуы бітпеген; - жұмыстың бітуіне бірталай уақыт керек.
7-9	Қанағаттанарлық (3)	- жұмыс орташа қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) орналастырылуында өрескел бұзушылықтар бар; - натюрморт пішіндерінің құрылымы мен пропорциясы бұзылған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін көрсетілмеген (ұқсастық анық бұрмаланған); - жарық-көлеңкелі моделденуі шешілмеген; - натюрморт заттарының реңктері шешілмеген; - жұмыс бітпеген.
5-6	Қанағаттанарлық (3-)	- жұмыс төменгі қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) орналастырылуында өрескел бұзушылықтар бар; - натюрморт объектілерінің құрылымы мүлдем жасалмаған, пропорциясы жоқ; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін көрсетілмеген (ұқсастық анық бұрмаланған); - жарық-көлеңкелі моделденуі мүлдем шешілмеген; - натюрморт заттарының реңктері мүлдем шешілмеген; - жұмыс бітпеген.
0-2	Қанағаттанарлықсыз (2)	қойылған міндеттердің ешқайсысын орындамаған кезде

«КЕСКІНДЕМЕ» пәні бойынша
*(сурет пен кескіндеме бойынша баллдар қосылып,
ең жоғарғы 50 баллды құрайды)*

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
24-25	Өте жақсы (5)	- жұмыс жоғары көркемдік деңгейде орындалған;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 22 - 40

		- қағаз бетінде (форматта) сауатты және дұрыс орналастырылуы; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуі; - пішіннің реңкте егжей-тегжейлі пысықталуы; - толық біткен жұмыс.
22-23	Өте жақсы (5-)	- жұмыс орта жоғарғы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) орта деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте егжей-тегжейлі пысықталуы бітпеген; - біткен жұмыс.
19-21	Жақсы (4+)	- жұмыс жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы жеткіліксіз; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы және пропорциялары жеткіліксіз деңгейде көрсетілген; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте пысықталуы жеткіліксіз деңгейде; - жұмыс аяқталуды талап етеді.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 23 - 40

16-18	Жаксы (4)	- жұмыс жеткілікті жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы жеткіліксіз; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы мен пропорцияларында кейбір бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы жеткіліксіз деңгейде; - жұмыс аяқталуды талап етеді.
13-15	Жаксы (4-)	- жұмыс жеткіліксіз жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында анық бұрмалаулары бар; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы мен пропорцияларында кейбір бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз төмен деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы төменгі деңгейде; - жұмыс аяқталуды талап етеді.
10-12	Қанағаттанарлық (3+)	- жұмыс қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында анық бұрмалаулары бар; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы мен пропорцияларында анық бұрмалаулар бар;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет. 24 - 40

		- натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз төмен деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы өте төменгі деңгейде; - жұмыс аяқталуына бірталай уақыт талап етеді.
7-9	Қанағаттанарлық (3)	- жұмыс төмен қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында өрескел бұрмалаулары бар; - натюрморт заттарының құрылымы бұзылған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) төменгі деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде өрескел бұрмалаулар бар; - жұмыс аяқталмаған.
5-6	Қанағаттанарлық (3-)	- жұмыс қанағаттанарлықсыз деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында өрескел бұрмалаулары бар; - объектілер пішіні мүлдем құрастырылмаған; - объектілер пропорциясы мүлдем сақталмаған; - натюрморт заттарының тән сипаттары көрсетілмеген; - түстік және жарық-көлеңкелі моделденуі шешілмеген; - жұмыс аяқталмаған.
0-2	Қанағаттанарлықсыз (2)	қойылған міндеттердің ешқайсысын орындамаған кезде

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 25 - 40

**«Графикалық дизайн» мамандандыруының
«КОМПОЗИЦИЯ» пәні бойынша**
(композиция пәні бойынша максималды 50 баллды құрайды)

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
45-50	Өте жақсы (5)	- жұмыс жоғары кәсіби деңгейде орындалған; - композициялық ой қызықты көркемдікпен шешілген; - графика мен қаріп дұрыс құрастырылған; - графика мен қаріптің шешімінде түс пен реңк өте жақсы үйлесімін тапты; - қаріптік композиция креативті және мәнерлі шешілген; - жұмыс толық біткен.
39-44	Өте жақсы (5-)	- жұмыс жеткілікті жоғары кәсіби деңгейде орындалған; - композициялық ой жеткілікті қызықты көркемдікпен шешілген; - графика мен қаріп дұрыс құрастырылған; - графика мен қаріптің шешімінде түс пен реңк жеткілікті үйлесімін тапты; - қаріптік композиция мәнерлі шешілген; - жұмыс толық біткен.
34-38	Жақсы (4+)	- жұмыс жақсы кәсіби деңгейде орындалған; - композициялық ой жақсы көркемдікпен шешілген; - кейбір графика мен қаріп дұрыс құрастырылған; - графика мен қаріптің үйлесімінде түс пен реңк жеткіліксіз гармонияда шешілген; - қаріптік композиция жеткіліксіз мәнерлі болып шешілген; - жұмыс аяқталмаған.
30-33	Жақсы (4)	- жұмыс жеткілікті жақсы кәсіби деңгейде орындалған; - композициялық ой жеткілікті жақсы көркемдікпен шешілген; - кейбір графика мен қаріп дұрыс құрастырылған;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 26 - 40

		- графика мен қаріптің үйлесімінде түс пен реңк жеткіліксіз гармонияда шешілген; - қаріптік композиция жақсы деңгейде шешілген; - жұмыс аяқталмаған.
24-29	Жақсы (4-)	- жұмыс жеткіліксіз жақсы деңгейде орындалған; - композициялық ой жеткіліксіз жақсы көркемдікпен шешілген; - кейбір графика мен қаріп дұрыс құрастырылған; - кейбір графика элементтері қаріппен үйлесімін тапқан жоқ; - қаріптік композиция жеткіліксіз жақсы деңгейде шешілген; - жұмыс аяқталмаған.
18-23	Қанағаттанарлық (3+)	- жұмыс қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - композициялық ой қанағаттанарлық деңгейде шешілген; - графика мен қаріптің кейбір элементтері дұрыс құрастырылмаған; - кейбір графика элементтері қаріппен үйлеспейді; - қаріптік композиция қанағаттанарлық деңгейде шешілген; - жұмыс аяқталмаған.
12-17	Қанағаттанарлық (3)	- жұмыс жеткілікті қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - композициялық ой жеткілікті қанағаттанарлық деңгейде шешілген; - графика мен қаріптің көп элементтері дұрыс құрастырылмаған; - графика мен қаріптің көп элементтері үйлеспейді; - қаріптік композиция қызықсыз шешілген; - жұмыс мүлдем аяқталмаған.
5-11	Қанағаттанарлық (3-)	- жұмыс төменгі қанағаттанарлық деңгейде орындалған;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 27 - 40

		- композициялық ой төменгі қанағаттанарлық деңгейде шешілген; - графика мен қаріптің көп элементтері дұрыс құрастырылмаған; - графика мен қаріптің көп элементтері мүлдем үйлеспейді; - шрифтік композиция мүлдем қызықсыз шешілген; - жұмыс мүлдем аяқталмаған.
0-4	Қанағаттанарлықсыз (2)	қойылған міндеттердің ешқайсысын орындамаған кезде

ӨНЕРКӘСІПТІК ДИЗАЙН

Дизайн заманауи көркем-жобалық қызмет есебінде ең талапты сұраныстағы мамандықтың түрі болып табылады. Дизайндың арқасында заттық-кеңістіктік ортаның көптеген объектілері әлдеқайда мәнерлі, эстетикалық ұйымдастырылған және функционалдық түрде мақсатқа сай болып шығады. Дизайн бағыттары көп түрлі және адамдар өмірі мен қызметінің әрқилы жақтарын іске асыруға жауапты.

Өндірістік дизайн күнделікті тұтыныс объектілерін жобалаудың жан-жақты және көптүрлі ерекшеліктеріне байланысты бүкіл әлемде ең талапты сұраныста болып табылады. Жиһаз заттары, ыдыс, тұрмыстық және техникалық жабдықтар, электр аспаптар, ойыншықтар және көптеген т. с. с. өндірістік дизайн объектілері болып табылады. Бұл осы бағыттың бүкіл әлемде қажеттілігін және өзектілігін көрсетеді.

1. Емтихан өткізудің мақсаты мен міндеттері

Қабылдау емтихандарының мақсаты абитуриенттердің көркем көзқарасын ашатын олардың ортаның өмірі объектілері және заттық-кеңістіктік композицияларды бейнелеу бойынша білім деңгейі мен практикалық машықтарын анықтау. Сонымен қатар, болашақ талапкерлердің дизайн саласында оқуға дайындығы деңгейін анықтау қажеттігі.

Қабылдау емтиханының **міндеттері:**

- түсушінің көркем-кәсіби қызметтің белгілі түрлерін орындауға практикалық дайындығының деңгейін анықтау;
- абитуриенттерде кеңістікті көркем ұйымдастыруды, композициялық мәселелерді шешімдеуді, түс, жарық-көлеңке және реңді көрсетуді, интерьерлік және экстерьерлік орта объектілерінің пішіндерін құруды меңгерген деңгейін анықтау;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 28 - 40

- эстетикалық талғамын, түсті, пішінді, интерьер бөліктерінің пропорциялары мен қатынастарын сезінуін, және тағы да бейнелік шығармашылық ойламы мен фантазиясын анықтау;
- абитуриенттің дайындығы деңгейін және дайындық бағытына сай пәндік саладағы біліміне, шеберлігі мен машықтарына қойылатын талаптарға сәйкестігін анықтау.

2. Шығармашылық емтихандар

«Дизайн» мамандығына түсушілер үшін, мамандандыруына қатыссыз, жоғарыдағы білімдерін, шеберліктері мен машықтарын анықтауға бағытталған екі шығармашылық емтихан жүргізіледі. Бірінші шығармашылық емтихан екі пәнді – «Сурет» және «Кескіндеме» - біріктіреді, олар жеке өткізіледі, бірақ бір баға қойылады. «Сурет» және «Кескіндеме» бойынша талаптар мен бейнелеу объектілері дизайнның барлық мамандандырулары үшін бірдей. Шығармашылық емтиханның екінші түрі «Композиция» отыруға арналған жұмсақ жиһаз түрін (кресло) жобалауы қарастырылған. Сонымен, абитуриент тапсыратын емтихандар:

1. **Сурет** – классикалық сәулеттік ордер элементтері бар натюрмортты бейнелеу (6 сағат)

Кескіндеме – геометриялық пішіндері бар натюрмортты бейнелеу (6 сағат)

2. **Композиция** – отыруға арналған жұмсақ жиһаз түрін (кресло) жобалау (6 сағат)

«Сурет» емтиханына ұсынылған талаптар:

Тапсырма: классикалық сәулеттік ордер элементтері бар натюрморт (6 сағат)

Талаптар:

- натюрморттың барлық бөліктерінің паракта (форматта) сауатты компоновкалануы (үйлесімделуі);
- конструкциялық құрылымы және пропорциялардың дәлдігі;
- объект пішінінің көлемдік-пластикалық көрсетілуі;
- негізгі реңдік қатынастардың сауатты көрсетілуі және бөлшектеу (деталировка) деңгейі;
- жұмыстың толықтылығы (бітірілгені).

Шешімі: монохромдық (біртүсті)

Материал: 40х60 см ватман қағазы, әртүрлі жұмсақтықтағы қаттылықтағы қарындаштар, өшіргіш.

«Кескіндеме» емтиханына ұсынылған талаптар:

Тапсырма: геометриялық пішіндер бар натюрморт (6 сағат)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ
АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

Бағдарлама
Нормативтік құжат түрі

Пр 017-11.06-2025

30.04.2025ж.

Бет. 29 - 40

Талаптар:

- натюрморттың барлық бөліктерінің паракта (форматта) сауатты компоновкалануы (үйлесімделуі);
- конструкциялық құрылымы және натюрморттың барлық элементтерінің пропорцияларының дәлдігі;
- натюрморттың көлемін, тереңдігін және кеңістігін көрсетуі;
- негізгі реңдік пен колористикалық қатынастардың сауатты көрсетілуі және бөлшектеу (деталировка) деңгейі;
- жұмыстың толықтылығы (бітірілгені).

Шешім: полихромдық (көптүсті)

Материал: 40х60 см ватман қағазы, акрил, акварель, қылқаламдар, суға арналған құты, палитра.

«Композиция» емтиханына ұсынылған талаптар:

Тапсырма: отыруға арналған жұмсақ жиһаз түрін (кресло) жобалау (6 сағат, максималды балл – 45).

Талаптар:

- берілген тақырыпқа сәйкестігі, тақырыпты ашуға шығармашылық көзқарас;
- композициялық әсерлеу құралдарын (масштабтық, тұтастығы, негізгісі-екіншісі, симметрия-асимметрия, метр-ритм, статика-динамика, контраст-нюанс) қолдану арқылы сауатты, отыруға арналған жұмсақ жиһаз түрін (кресло) композициялық шешімін көрсету (пішін мен көлемнің стандарттан тыс шешім, конструкцияның қызықты шешімі, түс пен материалыдн үйлесімділігі және т. с. с.);
- отыруға арналған жұмсақ жиһаз түрін (кресло) пішіндік композициясы көркем әсерлілікке, гармониялық және эстетикалық шешімге бай болуы тиіс;
- графикалық техникаларды, материалдар мен сызу аспаптарын меңгеруі;
- ортоганальды проекция және аксонометриялық сызбалар түрлерін меңгеруі;
- жиһаздың құрылымдық бірліктері болуы тиіс;
- пішіннің көлемін, материалдылығын, объектінің жарық, көлеңке мен рефлексстерін көрсету шеберлігі;
- жұмыстың толықтылығы (бітірілгені).

Шешімі: полихромдық (көптүсті) и графикалық;

Материал: 40х60 см ватман қағазы, сызу аспаптары (сызғыш, циркуль, транспортир, үшбұрыш), гуашь, акварель, қылқаламдар, суға арналған құты, палитра, графит және түсті қарындаштар, өшіргіш, маркерлер.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 30 - 40

Қабылдау емтихандарына абитуриент тапсырмаларды орындауға арналған планшет, қарындаштар, бояулар және басқа да қажетті материалдарды алып келеді. Мөр қойылған ватманды академия береді, абитуриент қаласа сәйкес мөлшерлі ватман тартылған планшет алып келуіне болады. Емтиханға кіргізгенде оның беті жағына қабылдау комиссиясы мөр басады.

Абитуриентке емтихандық жұмысқа қол қоюға, қандай бір белгі жасауға тиым қойылған.

3. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

- сурет бойынша

1. Ли Н.Г. Оқу академиялық сурет негіздері / Николай Геннадьевич Ли.- М.: Эксмо, 2018.- 480 б.
2. Могилевцев В.А. Сурет негіздері. Оқу құралы. - СПб.;, 2007
3. Макарова М.Н. Сурет және перспектива: Теория және практика. Оқу құралы / - М: Академический Проект, 2016.- 382 б.
4. Беляева, С.Е. Бейнелеу өнер негіздері және көркем жобалау: оқулық / С.Е. Беляева.- М: Академия, 2015.- 208 б.

- кескіндеме бойынша

1. Могилевцев В.А. Көркемсурет негіздері. Оқу құралы. - СПб.;, 2012
2. Дж.Аристид. Классикалық көркемсурет негіздері. Көркем шеберхананың техникасы мен тәсілдері. - М.: Манн, Иванв и Фербер, 2017
3. Хэйнс.Д. Ережесіз акварель. Техникалар, эксперименттер, практикалық кеңестер. М.: Манн, Иванв и Фербер, 2018
4. Марин К. Қылқаламсыз бірде-бір күн. М.: Манн, Иванв и Фербер, 2016
5. Уайт М. Акварельмен портрет пен дене бітім. М.: Манн, Иванв и Фербер, 2019

- композиция бойынша

1. Брызгов Н. В., Вороневцев С. В., Логинов В. Б. Жобалық графика практикум. Арнайы «Дизайн». М.: - 2017. – 156 с.
2. Устин В. Б. Дизайндағы композиция. Дизайн шығармашылығындағы композициялық-шығармашылық пішін жасау әдістемелік негіз: Оқу құралы. М.: АСТ-Астрель, 2008 – 239 б.
3. В.Ф. Рунге Эргономика және интерьер жабдығы. М., Архитектура-С, 2015.
4. Грашин А.А. Дизайн әдістемелігі – заттық кеңістіктің жобалау элементтері. М., Архитектура-С, 2014
5. Покатаев В.П. Интерьер және пәтер жабдығы. Ростов-на /Дону, Феникс, 2013
6. Соболев Н.А. Суреттердің жалпы теориясы. М., Архитектура-С, 2014.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ
АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

Бағдарлама
Нормативтік құжат түрі

Пр 017-11.06-2025

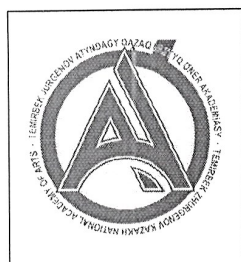
30.04.2025ж.

Бет. 31 - 40

**4. «СУРЕТ» пәні бойынша шығармашылық емтихандарды
бағалау критерийлері**

*(сурет пен кескіндеме бойынша баллдар қосылып,
ең жоғарғы 50 баллды құрайды)*

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
24-25	Өте жақсы (5)	- жұмыс жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) сауатты және дұрыс орналастырылуы; - конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуі; - пішіннің реңкте егжей-тегжейлі пысықталуы; - біткен жұмыс.
22-23	Өте жақсы (5-)	- жұмыс әжептәуір жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы; - конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жартылай біткен жұмыс.
19-21	Жақсы (4+)	- жұмыс жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорциялары толық сақталмаған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін толық берілмеген (ұқсастығы);

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ
АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ**

Бағдарлама
Нормативтік құжат түрі

Пр 017-11.06-2025

30.04.2025ж.

Бет. 32 - 40

		- суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жұмыс бітуін талап етеді.
16-18	Жақсы (4)	- жұмыс жақсы деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорцияларында бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін толық берілмеген (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жұмыс бітуін талап етеді.
13-15	Жақсы (4-)	- жұмыс орта деңгейден төмен сапада орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорцияларында анық бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін толық берілмеген (ұқсастық бұрмаланған); - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте толық пысықталуы бітпеген; - жұмыс бітуін талап етеді.
10-12	Қанағаттанарлық (3+)	- жұмыс қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылмаған; - конструктивті құрылымы және пропорцияларында анық бұрмалаулар бар;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 33 - 40

		- натюрморт объектілерінің пропорциялары сақталмаған; - суреттелген пішіннің жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы бітпеген; - жұмыстың бітуіне бірталай уақыт керек.
7-9	Қанағаттанарлық (3)	- жұмыс орташа қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) орналастырылуында өрескел бұзушылықтар бар; - натюрморт пішіндерінің құрылымы мен пропорциясы бұзылған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін көрсетілмеген (ұқсастық анық бұрмаланған); - жарық-көлеңкелі моделденуі шешілмеген; - натюрморт заттарының реңктері шешілмеген; - жұмыс бітпеген.
5-6	Қанағаттанарлық (3-)	- жұмыс төменгі қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) орналастырылуында өрескел бұзушылықтар бар; - натюрморт объектілерінің құрылымы мүлдем жасалмаған, пропорциясы жоқ; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін көрсетілмеген (ұқсастық анық бұрмаланған); - жарық-көлеңкелі моделденуі мүлдем шешілмеген; - натюрморт заттарының реңктері мүлдем шешілмеген; - жұмыс бітпеген.
0-2	Қанағаттанарлықсыз (2)	қойылған міндеттердің ешқайсысын орындамаған кезде

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет. 34 - 40

«КЕСКІНДЕМЕ» пәні бойынша
*(сурет пен кескіндеме бойынша баллдар қосылып,
ең жоғарғы 50 баллды құрайды)*

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
24-25	Өте жақсы (5)	- жұмыс жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) сауатты және дұрыс орналастырылуы; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы); - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуі; - пішіннің реңкте егжей-тегжейлі пысықталуы; - толық біткен жұмыс.
22-23	Өте жақсы (5-)	- жұмыс орта жоғарғы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы және пропорциялары сақталынған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) орта деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте егжей-тегжейлі пысықталуы бітпеген; - біткен жұмыс.
19-21	Жақсы (4+)	- жұмыс жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы жеткіліксіз; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы және пропорциялары жеткіліксіз деңгейде көрсетілген;

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ
АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ**

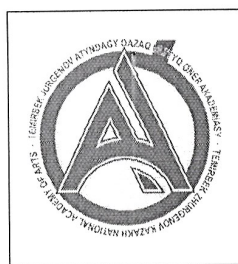
Бағдарлама
Нормативтік құжат түрі

Пр 017-11.06-2025

30.04.2025ж.

Бет. 35 - 40

		- натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуі толық бітпеген; - пішіннің реңкте пысықталуы жеткіліксіз деңгейде; - жұмыс аяқталуды талап етеді.
16-18	Жаксы (4)	- жұмыс жеткілікті жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуы жеткіліксіз; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы мен пропорцияларында кейбір бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы жеткіліксіз деңгейде; - жұмыс аяқталуды талап етеді.
13-15	Жаксы (4-)	- жұмыс жеткіліксіз жақсы көркемдік деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында анық бұрмалаулары бар; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы мен пропорцияларында кейбір бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз төмен деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы төменгі деңгейде;

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ
АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ**

Бағдарлама
Нормативтік құжат түрі

Пр 017-11.06-2025

30.04.2025ж.

Бет. 36 - 40

10-12	Қанағаттанарлық (3+)	- жұмыс аяқталуды талап етеді. - жұмыс қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында анық бұрмалаулары бар; - натюрморт заттары конструктивті құрылымы мен пропорцияларында анық бұрмалаулар бар; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) жеткіліксіз төмен деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде анық бұрмалаулар бар; - пішіннің реңкте пысықталуы өте төменгі деңгейде; - жұмыс аяқталуына бірталай уақыт талап етеді.
7-9	Қанағаттанарлық (3)	- жұмыс төмен қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында өрескел бұрмалаулары бар; - натюрморт заттарының құрылымы бұзылған; - натюрморт заттарының сипаттық белгілерін беру (ұқсастығы) төменгі деңгейде; - суреттелген пішіннің түс пен жарық-көлеңкелі моделденуінде өрескел бұрмалаулар бар; - жұмыс аяқталмаған.
5-6	Қанағаттанарлық (3-)	- жұмыс қанағаттанарлықсыз деңгейде орындалған; - қағаз бетінде (форматта) дұрыс орналастырылуында өрескел бұрмалаулары бар; - объектілер пішіні мүлдем құрастырылмаған;

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ
АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ**

Бағдарлама
Нормативтік құжат түрі

Пр 017-11.06-2025

30.04.2025ж.

Бет. 37 - 40

		- объектілер пропорциясы мүлдем сақталмаған; - натюрморт заттарының тән сипаттары көрсетілмеген; - түстік және жарық-көлеңкелі моделденуі шешілмеген; - жұмыс аяқталмаған.
0-2	Қанағаттанарлықсыз (2)	қойылған міндеттердің ешқайсысын орындамаған кезде

**«Өнеркәсіптік дизайн» мамандандыруының
«КОМПОЗИЦИЯ» пәні бойынша**

(композиция пәні бойынша максималды 50 баллды құрайды)

Балл	Дәстүрлі баға	Критерий
45-50	Өте жақсы (5)	- жұмыс жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - жиһаз бен оның детальдары аксонометрия мен ортоганалды проекцияда сауатты және дұрыс құрастырылған; - құрылымдық бірліктерді дұрыс салу; - жиһаздың пішіндік көлемі мен тереңдігі көрсетілген; - жиһаздың түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жоғарғы деңгейде көрсетілген; - жиһаз дизайны креативті және мәнерлі шешілген; - толық біткен жұмыс.
39-44	Өте жақсы (5-)	- жұмыс жеткілікті жоғары көркемдік деңгейде орындалған; - жиһаз бен оның детальдары аксонометрия мен ортоганалды проекцияда дұрыс құрастырылған; - құрылымдық бірліктерді дұрыс салу; - жиһаздың біраз пішіндік көлемі мен тереңдігі көрсетілген; - жиһаздың түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жеткілікті жоғарғы деңгейде көрсетілген; - жиһаз дизайны мәнерлі шешілген; - біткен жұмыс.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	Бағдарлама Нормативтік құжат түрі	Бет. 38 - 40

34-38	Жаксы (4+)	- жұмыс жаксы көркемдік деңгейде орындалған; - жиһаз бен оның детальдары ортоганалды проекцияда дұрыс құрастырылған, бірақ аксонометрияда кейбір қателер бар; - құрылымдық бөлімшелердің ішінара орындалуы - жиһаздың кейбір пішіндік көлемі көрсетілген; - жиһаздың түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жеткілікті жаксы деңгейде көрсетілген; - жиһаз дизайнының мәнерлілігі жеткілікті деңгейде шешілмеген; - жеткілікті біткен жұмыс емес.
30-33	Жаксы (4)	- жұмыс жеткілікті жаксы көркемдік деңгейде орындалған; - жиһаз бен оның детальдары ортоганалды проекцияда дұрыс құрастырылған, бірақ аксонометрияда кейбір қателер бар; - құрылымдық бөлімшелердің ішінара орындалуы - жиһаздың тек кейбір пішіндік көлемі көрсетілген; - жиһаздың түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жеткіліксіз жаксы деңгейде көрсетілген; - жиһаз дизайнының шешімі жеткілікті қызықты емес; - жеткілікті біткен жұмыс емес.
24-29	Жаксы (4-)	- жұмыс жеткіліксіз жаксы деңгейде орындалған; - жиһаздың ортоганалды және аксонометриялық проекцияларында қателер жеткілікті; - құрылымдық бөлімшелердің ішінара орындалуы - жиһаздың тек кейбір пішіндік көлемі көрсетілген;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 39 - 40

		- жиһаздың түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жеткіліксіз жақсы деңгейде көрсетілген; - жиһаз дизайнының шешімі қарапайым; - жұмысты бітіруге көп уақыт керек.
18-23	Қанағаттанарлық (3+)	- жұмыс қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - жиһаздың ортоганалды және аксонометриялық проекцияларында едәуір қателер бар; - құрылымдық бөлімшелерді орындауда қателер бар; - жиһаздың пішінінің көлемі жеткіліксіз; - жиһаздың түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жеткіліксіз деңгейде көрсетілген; - жиһаз дизайнының шешімі тым қарапайым; - жұмысты бітіруге көп уақыт керек.
12-17	Қанағаттанарлық (3)	- жұмыс төменгі қанағаттанарлық деңгейде орындалған; - жиһаздың ортоганалды және аксонометриялық проекцияларында едәуір қателер бар; - құрылымдық бөлімшелерді орындауда қателер бар; - жиһаздың пішінінің көлемі жеткіліксіз; - жиһаздың түс пен жарық-көлеңкелі шешімі жеткіліксіз; - жиһаз дизайнының шешімі қызықсыз; - жұмыс бітпеген.
5-11	Қанағаттанарлық (3-)	- жұмыс нашар деңгейде орындалған; - жиһаздың ортоганалды және аксонометриялық проекцияларында өрескел қателер бар; - құрылымдық бөлімшелерді орындауда қателер бар; - жиһаздың пішінінің көлемі көрсетілмеген; - жиһаздың түс пен жарық-көлеңкелі шешімі көрсетілмеген;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Пр 017-11.06-2025
		30.04.2025ж.
	<u>Бағдарлама</u> Нормативтік құжат түрі	Бет. 40 - 40

		- жиһаз дизайны шешілмеген; - жұмыс мүлдем бітпеген.
0-4	Қанағаттанарлықсыз (2)	қойылған міндеттердің ешқайсысын орындамаған кезде